

A finals d'any la FAVB va organitzar el 4t Fòrum Veïnal Barcelonès amb l'objectiu de dur a terme un debat conjunt amb el moviment ecologista sobre els reptes ambientals de la ciutat. De la posada en comú de les diferents idees i sensibilitats, va sortir un manifest de 21 punts que el moviment veïnal ha adoptat com a seu i trasllada als poders públics, convençut que les polítiques ambientals responsables construeixen una ciutat socialment més justa.

MANIFEST DEL 4T FÒRUM VEÏNAL BARCELONÈS SOBRE ECOLOGIA I CIUTAT

Fa temps que sabem que la ciutat de Barcelona, com moltes altres ciutats del món, té greus problemes ambientals. Problemes que afecten la vida quotidiana de la ciutat en formes diverses (contaminació, degradació d'espais naturals, etc.). Problemes que tenen sovint impactes que van molt més enllà de l'espai de la ciutat i que plantegen un futur insostenible per a les generacions futures. També sabem que aquests proble-

mes tenen una arrel social que obliga a considerar-los en tota la seva complexitat.

Sobre molts d'aquests problemes ja hi ha prou consens científic, i alguns —com el del canvi climàtic— han estat ja reconeguts com un repte global de l'espècie humana. També han estat en gran part acceptats pel mateix Ajuntament de la ciutat, que el 1995 va posar en marxa un procés d'elaboració de l'Agenda 21 que havia de convertir-se en la guia d'actuació ciutadana en matèria de sostenibilitat social i ambiental.

Malauradament la voluntat política no s'ha traduït en canvis substancials. Les millores només s'han produït en uns pocs camps —especialment el del consum d'aigua—, però en molts d'altres estem igual o pitjor. Aquesta manca d'avenços globals és en part el resultat de la manca de convicció pública per desenvolupar polítiques més contundents, de la pressió que exerceixen interessos econòmics i grups de pressió partidaris de mantenir el model tradicional i de l'absència d'una resposta d'una ciutadania atrapada entre la inèrcia del consumisme i la inadequada resposta de les polítiques públiques. Aquest fet contrasta amb esdeveniments com el de la sequera o el del passat increment dels preus de les primeres matèries, que han posat de manifest les debilitats ecològiques del nostre model econòmic.

Com més urgent és un canvi de rumb en la gestió ambiental més gran és el perill d'un agreujament de la situació. Amb l'excusa de la crisi econòmica es comença a posar en qüestió la necessitat de serioses polítiques ambientals, es continuen projectant infraestructures que agreugen els problemes o, fins i tot, s'intenta recuperar tecnologies qüestionades com l'energia nuclear. El ritme de la crisi ecològica no admet treves. Per contra, creiem que una solució efectiva a la crisi econòmica i social passa precisament per un model econòmic i social més responsable amb el medi i amb les necessitats bàsiques de les persones. Per això considerem que la defensa de polítiques ambientals responsables s'ha de considerar part d'una proposta seriosa de construir una ciutat socialment justa i adequada a les necessitats de la gent.

I en la via de treballar en aquesta direcció considerem que cal avançar en les següents línies de treball:

- 1) Desenvolupar una política tarifària de consums d'aigua i electricitat que garanteixi l'accessibilitat econòmica de tothom als nivells de consum bàsic i desanimi el malbaratament i el consum excessiu. Cal dissenyar adequadament el model impositiu, però també incrementar el control públic sobre les empreses que gestionen els serveis.
- 2) Incentivar l'extensió de l'aprofitament de les energies renovables en l'àmbit de la ciutat: generalitzant la implantació de les tecnologies d'energia solar tèrmica, realitzant la inspecció del funcionament de totes les instal·lacions resultants de l'aplicació de l'Ordenança Solar Tèrmica (OST) a fi de determinar la seva veritable aportació, i estudiant mecanismes d'implantació de l'energia solar fotovoltaica. És prioritari que es modifiqui la normativa urbanística a fi que els plafons solars tant tèrmics com fotovoltaics siguin considerats elements funcionals dels edificis existents, amb la qual cosa es posaria fi a una de les traves administratives més importants que actualment hi ha. Suggerim la redacció d'una Ordenança d'Aprofitament dels Recursos Eòlics que tingui en compte la instal·lació de microaerogeneradors en els edificis adients, i l'establiment de convenis municipals per a la compra d'energia renovable amb els parcs eòlics i altres instal·lacions d'aquestes característiques situats a les comarques properes a Barcelona.
- 3) Promoure l'estalvi i l'eficiència energètics com a polítiques prioritàries, sobre la base d'estudis de gestió de la demanda. Demanem a les autoritats un compromís ferm en aquesta línia, l'abandonament de polítiques de creixement del consum energètic, com ara la nova implantació de centrals tèrmiques (Zona Franca), i el rebuig a les pressions dels partidaris de l'energia nuclear.
- 4) Promoure i posar en funcionament totes les mesures comprovades d'estalvi energètic i d'aigua. L'administració ha de donar exemple desenvolupant polítiques d'estalvi i reutilització, i mantenint en tot moment les instal·lacions públiques en bon estat.

- 5) Una política de mobilitat que prioritzi i defensi el transport sostenible —a peu, en bicicleta, en transport públic— i que redueixi l'ús del cotxe privat mitjançant restriccions circulatòries generalitzades, ja que es tracta de la principal font de contaminació atmosfèrica i acústica, i també és un enorme depredador de l'espai públic.
- 6) Cal una millora substantiva del transport públic tant de la ciutat com de l'àrea metropolitana. Sense resoldre aquesta segona qüestió, és difícil que millori la situació interna de la ciutat. Per això considerem que cal una política decidida de desplegament d'una veritable xarxa metropolitana de transport públic, que no ha de limitar-se a la lenta construcció de noves línies de metro, sinó que també ha de considerar el transport de superfície. En aquest sentit, cal també assenyalar la nostra oposició a l'eliminació de vies d'autobús sense informació de les seves raons i sense una discussió seriosa de les demandes de millora dels serveis fetes des dels barris de la ciutat (busos de barri, canvi de trajectes, connexió de metro de línia a Virrei, etc.). Demanem una política tarifària que promogui el sector públic i, en aquest sentit, ens oposem a la nova pujada de les tarifes de transports pel seu caràcter antisocial i per la irracionalitat ambiental que suposa encarir relativament el transport públic respecte al privat.
- 7) La pacificació del trànsit ha d'anar acompanyada d'una política de protecció del transport amb bicicleta que no sigui conflictiva amb els vianants. En aquest mateix sentit, demanem la regulació de les llicències dels vehicles turístics que circulen per Ciutat Vella que són una font d'incomoditats per als vianants.
- 8) La contaminació atmosfèrica és una qüestió important a la ciutat. Una qüestió sobre la qual sovint manca una informació adequada. Per això, en primer lloc, demanem que es facin públiques i d'accés universal totes les dades que es tinguin sobre aquesta qüestió, i en tot cas que es revisin

amb participació pública els paràmetres i les formes de recollida. En la mateixa línia, demanem que l'Ajuntament impulsi estudis específics sobre l'impacte en la salut dels productes de neteja i sobre tots aquells productes i processos que afecten la vida laboral i el consum, i que tenen impactes ambientals greus. També demanem una informació acurada i fidedigna de la qualitat de l'aigua de la ciutat.

- 9) S'han de buscar solucions eficaces al problema de la contaminació acústica que castiga sensiblement el veïnat d'alguns barris de la ciutat. L'aprovació del nou reglament, així com del Mapa del Soroll, hauria de garantir els principis generals de prevenció, correcció i protecció, i així s'evitaria caure en motius d'indefensió de totes les persones que intervenen en el procés i la mateixa administració.
- 10) Ens preocupa la manera en què s'està implantant la telefonia mòbil i la manca d'estudis seriosos sobre els possibles efectes de les radiacions. Demanem un control més efectiu sobre l'actuació de les operadores; és necessària la realització de més estudis epidemiològics sobre el tema, reduir la potència de les antenes de telefonia mòbil i realitzar i donar a conèixer un mapa de nivells de radiacions a Barcelona. Exigim, també, que s'analitzin i s'apliquin els models menys agressius que ja s'estan desenvolupant en altres ciutats europees.
- 11) Proposem la creació de consells de salut a escala de barri i comissions de control de les deixalleries i altres instal·lacions amb impacte ambiental potencialment negatiu, a fi de permetre un control col·lectiu del seu funcionament.
- 12) Canviar el fracassat model de recollida de residus per permetre la recuperació integral. En aquest sentit proposem: agrupar tots els diferents tipus de contenidors en cada espai; implantar la bossa compostable; reforçar la recollida comercial; realitzar campanyes intensives de conscienciació ambiental i auditar el sistema de recollida

pneumàtica; instal·lar vint punts verds o deixalleries, i establir algun sistema d'incentius al veïnat perquè augmentin la seva eficiència.

- 13)** Cal una política de reducció de residus, amb mesures concretes com l'aplicació d'una taxa a les bosses de plàstic. En absència d'una nova legislació proposem que Ecoembes augmenti el finançament del sistema de recollida i la revisió de la Llei d'envasos i residus d'envasos (LERE).
- 14)** Cal canviar el model de tractament dels residus en l'àrea metropolitana. Cal una aplicació estricta de la Llei de residus. S'ha de penalitzar la fracció orgànica que arribi als Ecoparcs amb un 15% d'excés d'impropis.
- 15)** Defensem el reciclatge integral i no acceptem la construcció de noves incineradores ni l'ús de la incineració com a forma d'eliminació de residus, ni la utilització de residus com a combustible a les cimiteres (Montcada, Sant Feliu, etc.).
- 16)** Considerem essencial la defensa dels espais naturals de l'àmbit metropolità de la ciutat de Barcelona (Collserola, sistemes fluvials del Besòs i el Llobregat, algunes àrees de Montjuïc...) amenaçats per la pèrdua de sòl, la contaminació, l'aïllament i la fragmentació. Cal adoptar mesures pal·liatives a curt termini i també correctores a mitjà i llarg termini. En aquest sentit, demanem l'aplicació immediata de moratòries urbanístiques i d'infraestructures fins que no hi hagi plans definits i consensuats de preservació. En aquesta mateixa línia, demanem la derogació del decret d'Espais periurbans de regulació especial que afecta la declaració de Collserola com a parc natural.
- 17)** Cal també reforçar el paper de les zones verdes i els parcs urbans com a associats als espais naturals, reforçant la seva funció de corredors naturals i com a amortidors dels impactes ambientals negatius de la ciutat.

- 18)** Demanem també un canvi en els models de participació cívica en la gestió dels espais naturals, una definició més acurada i participativa dels estudis realitzats per l'administració i una política més decidida d'educació ambiental.
- 19)** Les actuacions al front marítim de la ciutat (port, platges) han generat danys irreversibles al medi marí. Demanen que es reconsiderin les actuacions pendents (no al Zoo marí), que s'apliqui la Llei de costes i es tracti de minimitzar la magnitud dels danys. Demanem que constructors de nyaps com l'Hotel Vela expliquin concretament com minimitzaran els impactes i quin cost n'assumiran.
- 20)** Considerem que l'administració local ha de subministrar a la ciutadania informació, el més acurada possible, de l'impacte ambiental que genera la nostra ciutat i que en molts casos afecta molts altres territoris. Aquesta ha de ser una eina bàsica per generar consciència ambiental i per permetre una discussió seriosa de les polítiques que es desenvolupen a la ciutat.
- 21)** Cal analitzar l'impacte social i ambiental de l'actual model econòmic de la ciutat, i enfocar la nostra activitat vers un model ambientalment i socialment sostenible, centrat en la satisfacció de les necessitats bàsiques, l'equitat i un equilibri adequat entre les activitats mercantils i les no mercantils. Cal, en aquest sentit, replantejar l'impacte del turisme a la ciutat, i organitzar la vida social i econòmica considerant una organització del temps que permeti a tothom una participació real en la gestió de la seva vida personal i col·lectiva.

Adhesions al manifest:

Entitats: Acció Contra la Violència Domèstica, Amics de la Bici, Ateneu La Torna, Barnamil, Ca la Dona, Can Masdéu, CAPS, CCOO del Barcelonès, CEPA, CGT, Col·lectiu Agudells,

